

כתב יד קדשו

דברי תורה וחסידות על פרשת השבוע ומועדי השנה שנכתבו בכתי"ק של כ"ק מרן רבינו הגה"ק מסאטמאר זצוקללה"ה

יו"ל לקראת שבת
פרשת **שופטים תש"פ** לפ"ק
גליון מ"ד
מערכת כתי"ק - סאטמאר
347 - 986 - 6954
SATMARWRITING@GMAIL.COM

מאמר מיוחד לקראת יומא דהילולא ו' אלול הבעל"ט:

עובדות וענינים מק"ז מרן הגה"ק בעל ייטב לב מסיגוט זצוקללה"ה

העובדא למה החליט הייטב לב להפסיק מלידתן הסכמות על ספרים • רצונו הקדוש של הייטב לב היה שיפוצו את דברי תורתו • מסר נפשו להעמיד הדת על תילה בעיר סיגוט • הייטב לב הי' חובב מאוד את א"י, ומ"מ לחם נגד רעיון הקאלאניעס • זכותו הנשגב של גודל כח תורתו וקדושתו יגן עלינו להצילנו מחשכת הזמן הנורא

רצונו הקדוש היה שיפוצו את דברי תורתו

ה"ה המוכ"ז ש"ב ידידי היקרים הרה"ח המפואר בנש"ק מוה"ר ר' אהרן טייטלבוים נ"י והאברך היקר מו"מ בתו"ש בנש"ק מוה"ר משה אהרן ט"ב נ"י ברצונם להדפיס ספרא דבי רב של כ"ק זקני הגה"ק זצוקללה"ה הייטב לב ז"ע ועל כל ישראל, אשר הספרים האלו כבר ספו תמו משוק הסוחרים, ובקשו רשות ממנו להדפיסו שנית, והנגנו נותן להם תשואת חן על הרעיון הזה שמבקשים להפיץ תורתו **כנודע שזה היה רצונו הקדוש נ"ע**, ומובן שאין רשות לשום אדם להשיג גבולם ולהדפיסו שנית עוה"פ עד משך עשרה שנים, למען לא יהיו שלוחי מצוה נזוקין.

מכתב הסכמה ביום א' במדבר תש"ח [נדפס בריש ספה"ק ישמח משה המבואר ש"ל ע"י הרה"ח ר' שמואל טייטלבוים הל"ו, שקיבל כתי"ק זו מהרה"ח ר' אלכסנדר סענדר דייטש ז"ל ראה"ק ומנהל המוסדות. ונדפס ג"כ בספר באילנא דחיי (ה"ג עמ' ר"ט)]

מסר נפשו להעמיד הדת על תילה בעיר סיגוט

וקדושת זקני בייטב פנים בדרשות לשבת הגדול (מאמר דרוש טוב) אות י"ב כתב באמצע הדרשה, וזלה"ק:⁵ "צריך לעשות משמרת וסייג [לזה] לתקן מקולין מיוחד בכשרות, ואיש נאמן עומד על גביהו להשגיח על זה בעינא פקיא שיהיה הכל כדת, גם בעיני גיקור ודומה לזה בעיני הדחה תוך ג'".

וכשקיבל מרן הייטב לב ז"ע החומשים הנ"ל, חזר וכתב לו מכתב תודה, וז"ל: "החיים והשולם לכבוד אהובי חתן אחי ידידי נפשי הרב המה"ג חריף ובקי החכם המפואר מוה' ז"ע נ"י. נמטי אפריון חן חן לו על אשר שלח לי ספרו על התורה, טעמתי מצוף אמרותיו והיו כפי כדבש למתוק, יתן ה' חנו בעיני רואיו, ועוד ינוב כשיבה טובה הוא וביתו וכו'. דברי ידידי הדו"ש באהבה. יי"ט ב, אבד"ק סיגוט"

[מכתבים אלו נדפסו ג"כ לאחרונה בספר **אוצרות ייטב לב** (אות רמ"ו, ומה"ל)]

⁵ שהמחבר הנ"ל בהיותו עשיר חילק את ספריו בחנם בבתי מדרשות, וכמו כן אחר כמה שנים הדפיס המחבר הנ"ל הסכמה זו, והמכתב תודה הנ"ל, בריש ספרו **דרישת הזאב** (היל"ל).

⁶ וכ"כ רבינו בתשובה **ביום ג' ויקרא תש"ו** לפ"ק (שו"ת דברי יואל א"ח סימן ג' אות ז'): "**זקני מאור הגדול בעל ייטב לב זלה"ה מסיגעט** הי' לו סיבה פעם אחת שנתן הסכמה לאחד שהיה תלמידו חכם גדול ועשה כמה חיבורים, ואחר כך ראה בספרו שהיה בו דברי מינות רח"ל, והצטער מאוד, ופרסם במכתבי עתים שחזר מהסכמתו, ומאז עשה לו גדר שלא ליתן שום הסכמה. ואז היה זה גדר במילתא דלא שכיחא, אבל עכשיו בעוה"ר הוא דבר הרגיל ושכיח טובא".

⁷ כמ"ש בעצמו בהקדמה לספרו **ייטב לב**: "על כן אמרתי לכתוב ולסדר אמרות טהורות אשר חנני ה', להיות חקוק בעט ברזל לאות ולמשמרת, להשקות את פני האדמה מיד ולדורות, אולי אבנה גם אנכי ממנה להיות למזכרת לפני ה'", ובשו"ת **אבני צדק** (א"ח סימן צ"א) כתב לא' מתלמידיו שכתב לו הערות על ספרו, בזה"ל: "ונמטיה אפריון ותשואת חן בראותי כי הוא שוקד על דברי בספר ייטב לב, ובדוק אחריו עד מקום שידו מגעת במועצות ודעת, ואני אמלא את דברי על ראשוני ראשוני". ומסופר בספר **תהלה למשה** (מאמר והודעת לבנך וכן נגד) שצוה לפני מותו לכתוב על מצבת קדשו: "השאר אחריו ברכה חיבורים יקרים", ואמר ע"ז: "כי תהלה לקל אתפאר עם חיבורי היקרים, אקוה כי רבים יאותו לאורם והיה למאורות בלבם"

⁸ וז"ל שם: "על דרך דכתיב (ויקרא י"ח, ל') ושמרתם את משמרת, עשו משמרת למשמרת (יבמות כ"א ע"ב), וזה נוהג בכל דור ובכל עת, אם יש לחוש שלא יכשלו בני ישראל באיסור נבילה וטריפה, אפילו מכח שנגה ומכרין טריפות וכשרות במקולין אחד, אזי צריך לעשות... [המשך דברי רבינו]...".
⁹ כמבואר בשו"ע (י"ד סימן ס"ט סעיף י"ב וסעיף י"ג) שבשר ששהה ג' ימים בלא מליחה נתייבש דמו בתוכו, ולא יצא עוד ע"י מליחה, [נו"כ כתב הרמ"א שלא להשהות בשר ג' ימים דחיישין שמא יבשולן, ואם שרו אותו במים תוך הג' ימים יכול להשהותו עוד שלשה ימים אחרים.

העובדא למה חזל מרן הייטב לב ז"ע מלידתן הסכמות על ספרים

עובדא הוי אצל זקני הקדוש מסיגעט בעל ייטב לב, אשר אחיו הר' נחום צבי ז"ל **מדראביטש**, היה לו בת שהיתה גרושה, והיה בבטוטשטש איש אחד ושמו **זאב פאראלי**, שהיה תלמיד חכם גדול ועשה הרבה חיבורים³, גם היה עשיר גדול. ונשא את בתו של ר' נחום צבי ז"ל.

ובקש הסכמה **מזקני זלה"ה** על ספר אחד מספריו. והיות שהיה חתן אחיו אוקמיה אחזקתיה ולא דקדק אחריו כל כך, ונתן לו הסכמה⁴.

ושבו נתגלה שיש באותו הספר מינות, והיה לו צער גדול, ופרסם במכתבי עתים שהוא חוזר מהסכמתו, אבל הספר נתפשט בעולם⁵ ולא היה לו שום עצה. ומאז קבל עליו בגדר חזק שלא ליתן שום הסכמה. גם אשתו, בתו של ר' נחום צבי ז"ל ראתה אחר כך אצלו קלות, ועזבה את ביתו.

מוגה ע"פ צילום כתי"ק [נתפרסם לראשונה בספר 'הגה"ק בעל ישמח משה' (עמ' ק"ט), ונדפס לאחרונה בהקדמת המו"ל לספר **רב טוב** מהדו"ח (עמ' י"ח - כ'), ועיי"ש צילום הכת"י]

¹ "הרב המופלג החסיד" (מלשון מרן הייטב לב ז"ע בהסכמה דלהלן, נדפס בסמוך בהערה 4) רבי **מנחם צבי טייטלבוים** ז"ל היה בנו השלישי של מרן הגה"ק **רבי אלעזר ניסן** ז"ע אבד"ק דראהביטש, והיה חתנו של הגה"ק רבי **מרדכי דוד מדאמבראזא** זצוק"ל, ונפטר בהיותו בן ס"ו שנים ביום ה' טבת שנת תרמ"ז לפ"ק, ומנו"כ בק"ק דראהביטש יצ"ו.

ואף ששמו "מנחם צבי", הי' נקרא בפ"י כל "נחום צבי", וכמו שכתב רבינו בכתי"ק זו, וראה בספר **אוצרות ייטב לב** (מכתב קס"ד, הערה ד) שיתכן שקראוהו כן ע"ש אחותו הילדה נחמה שנוולדה בשנת תק"פ לפ"ק ונפטרה בילדותה בדראהביטש בשנת תקפ"ב לפ"ק.

² נולד בחדש אב תקע"ח לפ"ק בק"ק טאהסט יצ"ו לאביו ר' אלכסנדר זיסקינד ז"ל (נכד הש"ך), ובהיותו בעל כשרון גדול הצטיין בלימודיו וגם עסק בלימוד שפות וחכמות אחרות וכדו', וברבות הימים נתעשר הרבה ע"י מסחריו. כאמור בדברי רבינו נשא את הגרושה מרת נחמה ע"ה בת הגה"ר ר' נחום צבי ט"ב זצ"ל מדראהביטש נכד מרן בעל ישמח משה ז"ע [ובספרו **דרישת הזאב** (י"ד סימן קצ"ח) כתב בזה הלשון: "גם בקונטרס מעיני טהור של זוגתי תחי' שהעתיקה מכת"י של אמה ע"ה אשר אחר חתונתה צוה א"י הרה"ק זצ"ל בעהמ"ח הנ"ל לגבאי וסופר שלו להעתיקה למענה למען תשקוד על דלתותיו יום יום"]. שימש ל"ב שנים כראה"ק בק"ק דראהביטש יצ"ו, ונפטר שמה ביום עש"ק י"ד באב תר"ס לפ"ק.

³ **חומת אנ"ך** (ע"ה"ת), **תורת חס"ד** (חקירה, דרוש, סוד), **דברי חכמים** (על הש"ס), **דרישת הזאב** (ע"ה"ת ש"ס ושר"ט), **ערך השלחן** (על שר"ט), **דבר ה'** (שו"ת). וכמו כן חיבר כמה ספרי חכמה כגון **שפת אמת** (על עניני דקדוק), **ותשר דבורה** (על עניני מחזה), **הכמה והחשבון**, **תולדות השמים והארץ**, **חוקות השמים והארץ**, **מעל הפתח** (על עניני טבע ומחנה), ועוד.

⁴ וז"ל ההסכמה לחומש ע"פ **שארית יהודה** (שבספר חומת אנ"ך היל"ל):
"הנה כי כן בורך גבר ירא ה' הרב המה"ג חריף ובקי, הנגיד וקצין מוה' ז"ע פ"פ ז"אב וואלף פאהרילען נ"י חתן אחי הרב המופלג החסיד מוה' **מנחם צבי טייטלבוים** נ"י, שלח אלי עלהו לתרופה, אמרת צרופה, נעים ויפה, מיוסד על התורה בחריצות ובקיאיות, יפות מראה ובריאות, בחכמות דקדוקי אותיות ותיבות, אחת אל אחת משולבות, מלאות וטובות, בחקירות ודרישות הזאב טירף ויחלק שלל, גבורות ימלל. הנמצא כזה איש אשר עוסק במסחר ליתן טרף לביתו, והקדיש עתותיו ללקוט שושנים רב פנינים, ורוצה להפיץ אורו על פי תבל לפני חכמים ונבונים, ידי תכון עמו כי יתן ה' חנו בעיני כל רואיו יאשרוהו, בשערים מעשיו יחללוהו. והנני בא על החתום היום יום ב' לסדר זאת חקת התורה לחר"ת עולם לפ"ק סיגוט, **יקותיאל יהודה ט"ב**".

ודבר אלי גם בעגונה יתירה כאילו אני הייתי רב והוא התלמיד ואמר לי וכו', מה עושה לנו מה חסר לו, אם רוצה רבנות אני אתן לו כרצונו, והזכיר לפני ג' או ד' מקומות וכאשר אבחר מהם להיות רב שם והוא יגמור הדבר, והתחלתי לומר תירוצים וכו' [מן איזהו חלומות, אמר כנגד זה יש תורה ודברי חלומות לא מעלין ולא מורידין, נשב בידך ב"ד לבטל הדבר], אך לא יכולתי להוציא כל לבי, ואולי כעין דברי רבותינו ז"ל (שמות רבה פרשה ג' סימן ג') ראה ראיתי אני ראיתי ראי' אחת והוא ראה שתי ראיות, וצפה (הייטב לב) למרחוק, זצ"ל.

כלל גדול כאשר שמע כי לא אשמע לקולו, נתן פקודה במקומו ובכל גבולו, מי אשר מחזיק אותי ליסע לארץ ישראל כאילו מחזיק לעוברי עבירה, ועד הייתי מוכרח לברוח מן כל הגבול ולרכוב בהרים על סוסים ולברוח בגבול זיבענבערגן, עכ"ל.

הנה הדפיס בעצמו מה שאירע לו אצל ק"ז הייטב לב זלה"ה, ונודע אשר ק"ז זלה"ה היה חובב הארץ מאוד, וכ"ק חמיו הגה"ק **אבדק"ק טאלטשאוואו זצ"ל**¹⁴ שהיה אחר כך אב"ד דק"ק **צפת** נסע לארץ ישראל בעצתו¹⁵. גם הוא ז"ל היה בדעתו ליסע, כלא שאמר אחר כך שרואה שצריכים לו במדינתו, ואי אפשר לו לנסוע. ונראה מה שהתאמץ כל כך בעובי הקורה אצל הגה"צ הנ"ל שלא יסע לארץ ישראל, בשביל שהלך באותו הרעיון לעשות קאלאניעס, אף שהיתה כוונתו לשם שמים, אבל היה טעות גדול ונורא¹⁶.

ויואל משה [מאמר ישוב א"י סימן ק"ח]

זכותו הנשגב של גודל כח תורתו וקדושתו יגן עלינו להצילנו מחשכת הזמן הנורא

וזכותו הנשגב של גודל כח תורתו וקדושתו של זקני הק' **וללה"ה**, יגן עלינו להצילנו מחשכת הזמן הנורא **רח"ל**¹⁷, ויוציאנו במהרה מאפילה לאורה, בישועה אמיתית ובגאולה שלימה, במהרה בימינו אמן.

מכתב הסכמה ביום א' במדבר תש"ח [הנ"ל]

¹⁵ כמסופר בספר **תהלה למשה** (להגה"ק מוואלאוואו זצוק"ל, מאמר הודעת לבן ולבן בן) שכשנמלתא לו שבעים שנים להגה"ק מטאלטשאוואו זצוק"ל בא לבית חתנו מרן הייטב לב ז"ע, ושאל בעצתו: "תדע בני שהיום מלא לי שבעים שנה תל"ת, ומעולם קבלתי על עצמי שאם יזכני ה' למלאות השבעים, עלי לעשות מצוה אשר לא עשיתי עו דמעולם, ועתה הנני מסתפק אם להדפיס ספרי אשר יעתי בהם, או לנסוע לארץ הקודש". וכתב שם: "והשיב לו אדמו"ח, אשר למען השלמת הנפש הוא יותר נכול לנסוע לארה"ק, אשר קדושת המקום מסייע לעבודת ה', וכן עשה ע"פ הסכמתו ונסע לארץ ישראל, ועלתה לו בשמים, אשר בבואו שמה נתקבל לאב"ד דק"ק צפת, וזכה לשמש ברבנות במקום ששימש מרן הבית יוסף זצלה"ה בכתר הרבנות, ואף גם שם הדפיס שתי ספריו, והוא ספר **תולדות אדם** בדרך פלפול על כמה מסכתות, בהסכמת גאוני דזרו החחות דעת והישועת יעקב, וספר **באר שבע** בדרך אגדה על התורה".

¹⁶ ומיהו יש להעיר שאח"כ כאשר ראה מרן הייטב לב ז"ע שכל כוונתו היתה רק לטובה, וגם שם באר"י היה מגדולי הלוחמים נגד הפשיעים בעיר ה' שמה, ה"ל גם הייטב לב תמך בפעולותיו, וכתב מכתב המלצה לשרו שאסף כספים בעיירות למען פעולותיו [וצילום כתי' זה נדפס בספר **רגלי מנשר** (תולדות ר' עקיבא יוסף א"י תש"ס), ומובא גם בספר **אצרות ייטב לב** (מכתב ק"א)].

ובספר **תורת יחיאל** (להג"ר עקיבא יוסף זצ"ל, במאמר לתולדות המחבר, מהדורת תשל"א עמ"ל) כתב נכדו חרה"ג **ר' הלל שלעזינגער ז"ל** שהיה תחת ידיו הרבה מכתבים מגדולי ישראל ז"ל ובתוכם ממרן הייטב לב, ואח"כ כותב בזה"ל:

"עלי לצייין כי כאשר הראיתי את המכתבים הנ"ל לפני **כ"ק מרן הגאב"ד הגאון הקדוש רבי יואל טייטלבוים אדמו"ר מסאטמור שליט"א** בהיותו פניה"ק ירושלים ת"ו בשנת תשכ"ה, אמר לי שרוצה לראות את המכתב כתי' של זקני הגאון בעל ייטב לב, הראיתי לו את המכתב הזה **בגמסתי העתק ממנו**, וגם כל המכתבים של הגאונים הצדיקים ה"ל, כי כל המכתבים נכתבו **בכתי' מרן שליט"א קרא אותם שעה ארוכה**, ואמר לי, כי כל זה לא היה אלא לחזק את ידו של רבי עקיבא יוסף, ואם הוא היה עושה היה באמת טוב, אבל על אחרים אין לסמוך. עכ"ל".

¹⁷ ומן העניין לצייין מה שסיפר רבינו בסעודת ההילולא בשילוב מסיבת קב"ש לשובו מארה"ה ביום ו' אולול תש"ח לפ"ק (ונדפס בדברי יואל מודר"ת עמ"ל ק"ז): "כ"חאב אמאל געהערט פון **לאפאשער רב זכרוננו לברכה**, ער האט געהערט פונעם זיידן פונעם **ייטב לב זכותו יגן עלינו**, ער האט אמאל געזאגט אז טאמער וועט נאך זייערן צוואנציג יאר ביז יבאית המשיח, וויאזוי דאס דור וועט קענען אויסענען דעמאלטס, איז אזוי ווי מ'זאל קלערן מה למעלה מה למטה מה לפנים מה לאחור, מ'קען זיך גארנישט אויסמאלן וויאזוי דאס וועט קענען אויסענען, אזוי האט ער געזאגט.

נאר בעוה"ר זייט ער איז נסתלק געווארן איז שוין זעקס און זיבעציג יאר, היצט ווייס איך שוין אוודאי נישט וואס מ'קאן אויף דעם קלערן, ס'איז שוין נאך ווייטער ווי מה למעלה ומה למטה מה לפנים ומה לאחור. נאר וואס'זשע דען? **טאקע זייער כח אין מיטע זכותים**, ס'איז זיין **זכותם יגן עלינו**, זיין כח, און די אלע צדיקים וקדושים וואס ער איז זייער צוואנען, וואס זיי זענען געווען אין ארץ חב"ה אזוי ווי ס'איז ידוע".

וז"ל בסעודת ההילולא ו' **אלול תשכ"ו** לפ"ק (ונדפס בדברי יואל עמ"ל קנ"ח): "דער זיידע זכרוננו לברכה איז דאך ידוע אז ער איז נתקשר געווען אין די חב"ה, ס'איז געווען עטליכע צדיקים, די אלע תלמידים [של הר"ק ר"מ מרימנוב ז"ע], אז זיי מוזן אייביג זיין צוזאמען מקושר, ממילא איז ס'אין אז עליה [ביומא דהילולא] זענען זיי דאך אלע מיט, איז ער דאך נישט אליין, היצט איז **די צייט ער זאל עפעס טון**, ער זאל מעורר רחמים זיין אויפן כלל ישראל, אויף די ישועה שלימה".

ולא תאמר הלא לא כדורות הראשונים דורות האחרונים, [ב"מרים הראשונים היו טובים ויראים יותר, ומה נשתנה היום לתקן ולחוש על מה שלא חשו הראשונים וסמכו על חזקת כשרות, דזה אינו, דתשובתו בצדו בשביל שהדורות הראשונים היו הכל יראים ושלמים וחרדים לדבר ה', עד שלא היה ראוי לחוש על שום אדם אפילו משול שוגג, לא כן עתה כי המצא תמצא מבני עמנו אשר לא כן, ועיני מלאכת הבשר לכל מסור, על כן אפילו מה שאכלו אבותינו הראשונים ראוי לנו שלא לאכול, כי אם בעשות משמרת וסיגי וגדר שיהיה כשר בודאי בלי שום ספק", עד כאן לשונו הקדוש, יעיין שם שהאר"ק עוד.

ודרשה זו אמרה בעת אשר העמיד מקולין בסיגעט אשר ממש מסר נפשו על הדבר, כי הקצבים השליכו עליו בלילה לתוך ביתו בדרך החלון אבן גדולה כדי להמית רח"ל, וניצל כמעט בדרך נס¹⁸. גם בעיר היה לו כמה מתנגדים בזה, כי היו הרבה קלי הדעת וכדומה. אבל הוא לא נח ולא שקט בכל זאת, עד שעלתה בידו להעמיד משגיח כראוי עד היום הזה.

ובמ"ש שאין ראיה מדורות שלפנינו, זה מבואר גם **בטו"ז** (י"ד סימן א' סק"ה) שלפי קלקול הדורות צריך להחמיר יותר שלא להאמין לסתם אדם. **והמהר"ם שיק** בתשובה חלק י"ד סימן א' כתב שעכשיו שהתורה והיראה מתמעטים, והקלות כציץ השדה כן יציץ¹¹ בעוה"ה, כמעט פסקה חזקת כשרות מסתם ישראל¹².

מכתב תשובה להגה"צ מצייעשוב זצ"ל

[שו"ת דברי יואל ה"א י"ד סימן ל"ד אות ד']

הייטב לב ה' חובב מאוד את א"י, ומ"מ לחם נגד רעיון הקאלאניעס

והגה"צ ר' עקיבא יוסף¹³ [שלעזינגער] בעל המחבר ספר **לב העברי** ז"ל, כתב בפתיחת ספרו **שמרו משפט** (מהדורא קמא), וז"ל: "ויהי בשנת תר"ל וכו' [פ' לך לך, אחרי דברי מו"ח, וחלומות הבעתוני עד] לקחתי את דרכי לארץ ישראל וכו', עד אשר באתי לסיגעט אל הגאון הצדיק וכו' בעל ייטב לב זצ"ל, והוא הרעיש עולם כנגדי.

[ודרך אגב, יש להעיר מה שסיפר המשב"ק חרה"ג ר' **שמואל בראך** ז"ל אב"ד **נאנאש** (ומובא בספר משינוי של ישראל ח"י עמ"ל רכ"א) שסיפר לו רבינו שכשהגיע לארה"ב פגש זקן א' שמקום מוצאו ה' בעיר סיגוט, ואמר לרבינו שלמד בישיבת מרן הייטב לב ז"ע, וטרם נסע לארה"ב אמר לו הייטב לב שזהר שלא יעבור עליו ג' ימים בלא טבילה במקוה, ואמר לו בדרך מליצה שלא יהיה כבשר שלא נשרה ג' ימים במים. אבל בראות רבינו שאין בו ריח תורה ונהפך במהותו כאנשי המדינה, השיב לו בצחוק מכאיב שהשרייה במים מועיל שיוכל למלח, אבל בלי מליחה אינו כשר לאכילה, וכמו כן אף עם הטבילות צריך יהודי להיות "מליח" ממולא בתורה ויראת שמים ומתנהג בדרך החסידות...]

¹⁰ וסיפר הגה"צ ר' **צבי יששכר דוב** כ"ק זצ"ל אב"ד **דושינסקיא ומסב"ג** (באילנא דחיי ח"ד עמ"ל ק"ח) שפעם בעריה"ש חוה"מ"ס סיפר רבינו עובדא ז' לזקינו הגה"צ **אבד"ק ריסקאוואו זצ"ל**, והוסיף לספר שאח" שזרקו האבן הגדולה לתוך החלון ראו שהחלל בהחלון אינו גדול כל כך כמדת המב, ושאלו את מרן הייטב לב היתכן להיות כדבר הזה, והשיב בדרך צחות, שאמרת הם זרקו אבן אבנים קטנים, אלא שהאבנים התקוטטו זה עם זה, ואמרו 'עלי יניח צדיק דראשו', ונעשה נס והיו לאבן גדולה אחת (ניד"ר ש"י בראשית כ"ח י"ב), ועיי"ש עוד.

¹¹ ע"פ **לה"כ** (תהלים ק"ג, ט"ו): "אנוש כחציר ימיו, כציץ השדה כן יציץ".

¹² ועיין בדרשת רבינו **בכינוס הכללי ד' נושא תשכ"א** (לש"ק אות כ"א: דברי יואל נשא עמ"ל קכ"ב) שעורך רבינו שלא לסמוך על חזקת כשרות לגבי קניית תפילין ומזוזות, והביא ג"כ דברי המהר"ם שיק האלו, וז"ל: "ער זאגט נאך דער מהר"ם שיק (י"ד סימן א') אז כמעט בטל חזקת כשרות, זאגט ער מ'זעהט פארציטנס האט מען געמאכט אויף שחיטה, ווייל ס'איז רבה המכשלה, אז ס'זאל נישט זיין נאך די וואס זענען אונטער קהל, אזוי שטייט דאך זאגט שוין דער **רמ"א** (י"ד סימן א' סעיף א'). דאס קאן מען זאגן היינט אויף סופרות, ס'איז אן הפקרות!

איך בין שוין מוחל יא אונטער קהל, נישט אונטער קהל. אבער [כאטש] פון א סופר, אבער [ניישט פון] די סוחרים קלי הדעת, און דער ערליכער ווערט אויך אריינגעכאפט [ליקח מן] מסחר, ער פארלאזט זיך אויף דעם און פארלאזט זיך אויף יענעם, דער קוקט אויף דעם און דער קוקט אויף יענעם, ס'לאזט זיך נישט זאגן רח"ל, מ'זאל גוט מתבונן זיין ווען מען זעהט עד היכן הדברים מגיעים, און כדומה לו איז מ'קאן אין דעם מאכן א גרויסן תיקון, און [אז] מ'וועט אהיימיגן מיט דעם פרט, קאן מען אין דעם מאכן א גרויסן תיקון".

¹³ הגה"צ ר' **עקיבא יוסף שלעזינגער** זצ"ל נולד ביום ה' סכלו תקצ"ח לפ"ק בעיר פרעשבורג יצ"ל לאביו חרה"ג ר' יחיאל ז"ל מתלמידי אב"ה החת"ס, למד בישיבת של הנה"ק בעל הכתב ספר זצוק"ל, ובשנת תר"כ לפ"ק נשא את בת הגה"ק ר' **הלל מקאלאמיא** זצוק"ל. לצד היותו גדול בתורה ובמעשים עמד בשמירת הקדושה נגד המתחדשים והאפיקורסים, ועז"ה ה"ל כמה ספרים וכתובים ספרו **לב העברי**, בשנת תר"ל לפ"ק נסע לארה"ק בעתו לייסד מושבות חרדים בארץ ישראל, ולקיים בהם מצוות התלויות בארץ בשלימות, ואכן במשך השנים יסד המושב **"פתח תקוה"**, וגם שם בארה"ק לחם נגד כל הכתות של הציונים והנגררים אחריהם, נסתלק בן פ"א שנים ביום ר"ח אייר תרפ"ב לפ"ק.

¹⁴ הגה"ק המפורסם **רבי משה דוד אשכנזי** זצוק"ל אבדק"ק טאלטשאוואו נולד בשנת תקל"ד לאביו חרה"ג ר' אשר אשניל זצ"ל אבד"ק ראדזיל, ובשנת תקע"ג בהיותו אברן בן כ"ט שנים בלבד נתמנה לשרת בקודש כאב"ד ק"ק **טאלטשאוואו**, שם נתפרסם כגאון כביר, קדוש וטהור, והיה אהוב ונערץ אצל צדיקי דורו וכל בית ישראל. בשנת תר"ג כשנתמלא לו שבעים שנה עלה לארץ ישראל בעצת חתנו מרן הייטב לב ז"ע כמסופר בפנים, ועלה ונתעלה לשרת בקודש לאב"ד ק"ק **צפת**, וביום ח"ו תמוז שנת תרט"ז לפ"ק אחרי שבו ביום ישב בביתו על כסת ת"ו אילתו לסדק, ויגוע ויפוס אל עמו שביכה טובה בן פ"ג שנים, ומנ"ח בביתו ד"ק פתח ת"ו.